

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Carrer Ample, 26.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LLIBRERIA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR,

Carrer Ample, 26, y Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA.

Al mes 4 rals.

FORA DE BARCELONA.

Trimestre 12 rals.

SURTIRÁ UN COP CADA SEMMANA.

(Si Deu vol).

LA SUSCRIPCIÓ COMENSA SEMPRE

lo 15 de cada mes.

UN TROS DE PAPER.

MENUDENCIAS.

I.

Jo estava per posar CÒLERA ab lletres molt grosses, per títol de aquest article; mes com hi ha gent tant espantadissa, si molt convé lo llensarian y, francament, lo periódic no 'l fem pera que 'l llensin, sino perque 'l guardin y se 'l estimin molt.

Per aixó 'n fem pagar un ral.

II.

Endemés, si. Hi ha incréduls que no donan fé á cap miracle. ¡Cóm se coneix que no han presenciad los miracles de la por!

Es tan gran lo número de devots de aquesta divinitat immortal, que qui no ho ven es cego, com deya Napoleon parlant de la revolució.

Ja podém dir que entre nosaltres s' ha acabat l' exclusivisme religiós; perque rendim culto públicament al catolicisme y á la por.

III.

Enrahonan dos senyoras en una cantonada.

La una tracta de comprar uns cuberts de metall blanch. L' altre li diu:

—Vaji ab cuydado que no la enganyin. A casa 'n várem comprar de baratos antes de ahí, y ahí varem tenir un disgust de mort, perque al vespre ja se habian tornat negras.

Una que passa sent las últimas paraulas, se gira plena de llástima á las interlocutoras, apreta lo pas, y se 'n va á casa dihent:

—¿Disgust de mort? ¿se varen tornar negras? aixó es lo cólera, y després aquets brétuls que fan diaris posan que no hi ha res! ¡Ay pobres de nosaltres!...

Y... ¿saben qué li succeheix á la que ha interpretat tant malament unas paraulas sens connexió?

Que de por, li agafa... (ara ja 's pot dir) cólich y tremolor, y sembra la alarma per tot allí ahont passa, dihent molt convensuda:

—Jo á lo menos ja sè de dos cassos, contats per una senyora de la familia; y no 'm vinguin á dir que pot ser van morir d' altre cosa; perque ¡se varen tornar negras!

IV.

Cap al tart de la nit passa un senyor per un carrer y ven uns balcones oberts y llum encés.

—Ja hi som, diu. Aquí hi deu haber un mort.

Y para bè l' orella.

Una senyora de la casa parla ab una vehina del devant y diu:

—Ja li aseguro que n' hem tingut un gran sentiment. Al cap de tants anys de coneixerla... pero, ¡no hi ha hagut remey! Demá á las onze s' endurán la caixa.

—No hi ha dupte, diu l' home; ¿la caixa? mort tenim. Algun pobre senyor de edat.

Y no hi ha tal mort ni tal aca, sino que la senyora ha tingut de despatxar una criada que estimaba molt; pero que s' en empenia massa per lo llarch temps que estava ab la familia, y la caixa de que parlaba era la de la roba.

V.

—Si, sí, (diu un home á uns amichs) ahí, en arribant á casa, la vaij trobar morta.

Parla de una tomaquera que tenia al terrat; pero la poruga que sent dir «morta», lo primer que fa es esglayarse; després, se 'l mira y pensa; si era la seva dona, vet aquí un viuado que fa planta.

VI.

Los botiguers que han fugit á Fransa procuran fer esculliment de robas de colors foscós, ab la esperanza de que lo iverñ vinent mitj Barcelona portará dol.

¡Baldament no 'n venguin mitja cana!

Los corredors y dependents de escriptori aprenen de fer baguls, maletas y sachs de nit pels fugitiús; que ara es negoci.

Los adroguers fan babarotas á tothom ab ampolletas de cánfora, sofre, té, esperit de vi y demás caterva de ingredients anti-colérics, que per los esporuguits son un espectáculo pitjor que la malaltia.

VII.

La meytat de los que 's quedan es per forsa.

Preguntéulos si s' en anirán, y ab una rialleta mes falsa que una mula guita, os responen:

—Cá, ¡de cap manera! Jo no tinch por. Es dir... per ara, lo que toca avuy, me quedo.

VIII.

Surt un ómnibus d' un estrem de la ciutat portant una familia fugitiva, y per anar á l' estació del ferro-carril tè de passar per molts carrers.

Al vespre se reuneixen uns parents y diu lo noyet:

—Aquesta tarde ab lo papa en lo carrer de San Pau per exemple) hem vist un cotxo d' alló mes llarch, ple de gent y á dalt tot de baguls y matalassos.

—Jo també n' hi vist un així maleix en la Rambla, diu 'avia. ¡Tothom s' en vá!

—Nosaltres n' hem vist un altre al carrer de Fernando, diu la tia.

—¡Oh! la minyona també ha vist una familia entera que s' en anaba cap al camí de ferro, pel carrer de Jaume primer ¡Ay! ¡Tothom s' en va!

—¡Sí, tothom s' en va! Nosaltres hem vist un gran caruatje plé de gom á gom ab tot lo del lliit, á la plassá del Angel.

—Y quant jo hi enviat á la minyona, n' ha vist un altre pel mateix estil al carrer de la Princesa. ¡Es que tothom s' en va!

Tota aquella gent no ha vist en sustancia sino un ómnibus, y per ells es com si s'en hagués anat mitj Barcelona.

IX.

Al vespre, lo un pren aigua de pega.
L' altre goma.
Tots duhen canonets de cánfora á la boca.
Com la por fa corripies...
Envian á buscar un metje, y l' endemà lo despatxan per burro, porque la por no la cura cap metje.

X.

—¿Qué tal? ¿qué han sentit á dir?
—Per ara... res.
—Donchs, miri, avuy ha passat dos vegadas lo cotxo dels morts.
—¡Carambas! Ahí vespre per la Rambla no 's trobaba un' ànima.
—¿No veu que tothom es fora? Nosaltres hi anabam sempre ab las cusinas y las noyas del primer pis; pero ara...
—¿Qué també son fora?
—No; pero no surtan, fan com nosaltres. Escolti, per no haberhi de trobar ningú...
—Lo mateix dihen las mebas germanas y la familia del oncle Francesch. Com tothom es fora, no surtan al vespre.
—Y es natural, ahí varen venir la padrina y lo padri y també ho deyan: «¿Qué 'n farem de surtir, si tothom es fora?»
—¡Cál! ¡si es un fastich! ¡tothom es fora!
Tots los espantats se fican en l' últim racó de casa, y per cohonstar la seva por, exclaman:
—¡No 's troba un' ànima!

XI.

Ara, si 's mort un vell de cent anys, tot seguit trobareu qui digui:
—¡Ja n' ha petat un altre! Y aixó que dihen que no hi ha res.
Ja no 's pot mal parir, ni tenir febras, ni encadarnarse sisquera; de tots los mals ne dihen cólera los poruchs.
Si vosté se talla los cabells y lo veu pel carrer un de aquestos, se 'l mira arrufant lo nas, y diu:
—No m' agrada la cara d' aquest home, no sé qué li trobo: molt será que... ¡jum!

XII.

—¿Qué tal, senyor Genís, te gaire por?
—Jo, no, senyor. No vull fer valentias temerarias, pero estich molt tranquil. M' hi posat sofra á las plantas dels peus, ¿m' enten vosté? portu lo canonet de cánfora, que may es mal, vaij un poch mes abrigat, ¿me compren? rego la casa ab cloro, aromatiso bé las viandas, prenh té ab aigua naf, si, senyor, no surto de nits, he fet llogar una casa á la montanya per un si acás, no traballo per no amohinar-me, y m' entretinch en pensamientos agradables. Ara m' en vaij á comprar un ninxo; que la dona no está gaira bona.

XIII.

—Deu los guart. Diu lo pare si 'm faria lo favor de pagarme aquet compte.
—Noy, digasli que lo metje y lo gobernador me han aconsellat que no 'm carregui de cap; ab aixó no estich per negocis. Torna pel setembre... ó pel octubre, si som vius.

Y bé, caballers, ¿qué durará gaira aixó?

X.

AMOR DE MARE.

En Reus sont molt aficionats á fer cócas y á ferselas ells mateixos, ó millor dit, ellas mateixas, las donas.

Tothom té pastera á casa; pastan, y després hi ha varios forns en distints punts de la població, ahont per pochos cuartos los cohuen lo pa, las cócas, ó lo que siga.

En una casa, donchs, hi havia un forn en la botiga, y un estudi de primeras lletras en lo primer pis.

Del forn ne surtia en lo moment á que 'm refereixo, una dona ab quatre cócas encara calentas, y al estudi, s' hi dirigia un' altre dona ab un Fleury en la ma.

—¡Dimoni de la Tuyas!

—¡Ay, ay, tú, Quima!

Figureuvos los crits y las aclamacions de dos donas que fa quatre anys que no s' habian vist.

—Vaig á dalt á portar aquet Fleury, que 'l noy m' ha dit que 'l senyor mestre li demana.

—¿Es á dir que 'l teu va á n' aquest estudi?

—Sí.

—Donchs lo meu també.

—No te 'l coneix.

—Ni jo tampoch lo teu.

—¡Bah! ¡com fa tant temps que no 'ns habiam vist!

—¿Me vols fer un favor ja que hi pujas? Tè; á n' al meu dónali aquesta cóca ab cireras.

—¿Cóm se diu?

—Ja 'l veurás, es lo mes guapo de tot l' estudi.

—Pero...

Y sense deixarla acabar l' altre, porque anaba depressa, se van despedir, anantsen la del Fleury á l' estudi, y la de las cócas corrents cap á casa, ab tanta ansia per lo que havia deixat al foch, que fins la esencia de las senyoras que passaban li semblava olor de agafat.

Al cap d' una semana se tornan á trobar.

—Ecolta, tú, ¿cóm es que no vas dar la cóca al noy? ¡Lo fill meu del meu cor! ¿espera que espera, lo brená que jo li duch, cada tarde, y Marieta re no veig!

—Jo 't diré, com tú me vas dir que era lo mes guapo de tot l' estudi, sense dir-me 'l nom, jo vaig trobar que lo mes guapo era 'l meu, y li vaig dar.

A n' al que 'm va contar lo cuento li constaba que 'ls dos xicots eran mes lletjos que un pecat.

L' HONOR NACIONAL.

¡Si s' en contan de cuentos de inglesos! Pero cap com aquet.

En Lóndres, y en dos balcóns, l' un al costat de l' altre, antes que se privés lo anar pe 'ls carrers á las orgas y los micos del savoyans, hi havia un andalus y un inglés, esperant si veyan alguna pantorrilla de las mis que al pujar la acera s' aixecaban lo vestit.

De prompte un savoyá s' atura, toca l' orga, fa fer quatre cosas al mico, para la gorra y l' inglés li tira un scheling.

Lo espanyol que va pensar:—ara 't pots lluhir—crida al xicot y li tira cinch duros.

L' inglés, que ho veu, li tira dos lliuras esterlinas.

L' andalus, ferit en son amor propi, duas unsas.

Y com tots dos eran riquissims, veus aquí que comensa un verdader combat sobre quí més valor tirará á lo savoyá.

La gent, que en Lóndres es tafanera y vagamunda com aquí, comensa á aturarse, y com es natural, quant lo grupo va ser gros, se van formar dos partits; l' un dient que guanyaria l' espanyol, y l' altre l' inglés.

De duas unsas, ne van venir quatre; de quatre, vuit; de vuit, setze; y sempre 'l que era últim doblaba lo que l' altre havia tirat.

Entre 'l grupo hi havia molts espanyols; ab lo calor de la cosa... fuera el inglés... fuera el espanyol... la cuestió se va fer d' amor patri, y ja l' honor de las duas naciones hi estava interessat.

Després de lo diner va baixar la roba; després de la roba, los trastos; y á l' últim, quant l' inglés va haber acabat tot lo que tenia, se gira al espanyol, y dientli:—¡¡Vejam encara me guanyarás!!—s' abalansa y... ¡patatum!... S' tira ell mateix.

Lo andalus, al véureu, posa mans á la barana, s' abraça... y tot plegat se para... se repensa y no s' hi tira.

—¡Oooooh! se sent de seguida en lo grupo:—¡l' inglés ha guanyat! ¡l' inglés ha guanyat! y ja 'ls espanyols se n' anaban ab la cua entre camas, quant l' andalus crida:

—¡Mentida, que hi guanyat jo!

—¿Cóm pots haber guanyat si l' inglés ha perdut la vida que val més que tot?

—Perque jo hi perdut la gloria del guanyar, que val més que la vida.

L' honor d' Espanya va quedar triuñant.

Ab motiu de haber dit alguns quillosoos que no 'ls agradavan las gatadas d' en Pitarn.

SONETO.

Com que may falta en lloch gent paparera
Que fan de lo mes xich un gran misteri,
Las gatadas s' han vist ja leri leri
De morir quinze dias andarrera,
Han dit en Pera, en Pau y en Berenguera
Que era alló bromejar de poch senderi,
Y tocan lo violon, ó bé 'l salteri,
Si en tal error encara 's persevera.
¿Qué es fer gatadas, ja que se 'ns apura,
Sino lo que tothom sol fè á tota hora?
Fa una gatada qui casars procura;
Fa una gatada qui per donas plora;
Y es homes, món, y vida que tant dura,
Gatada que á n' aquellas deixa fóra.

ENRICH CARRERAS.

EPÍGRAMAS.

—¿Va bé?—Vaig dir á un drapaire
Que casat era de nou;
Y ell va respondrer:—No gaire;
Tinch la dona tant xarraire
Que 'm posa un cap com un bou.

—Ves si coneix gent lluhida
que 'm cartejo ab Napoleon.
—¿Quí? ¿L' Emperador de França?
—No; 'l que talla ulls de poll.

Se confessá un pajés y 'l pare confessó li doná la penitencia de dejunar una mesada; es dir, que tenia de arrimar hasta mitj dia habent menjat sols una llesqueta de pa.

Lo pajés quedá conformat á cumplirla; mes li demanava vista de que 'l pa sol es tan poch apetitós, si li permeteren torrarlo un poquet y sucarlo ab oli. Lo pare confessó accedir. Luego li torná á demanar si li fora permés tirari un poch de sal. Lo confessó, despres de una petita repugnancia, accedir també. Torná á suplicar lo pecador impertinent si li donaven permís per fregarhi un gra d' all. Lo confessó, sens poderse contenir, respongué secament: No: ara res. ¡A poch d' pa fariam ali-oli!

Disputaban un catalá y un francés sobre l' energia concisió de sos respectius idiomas, y acabaren per fer una aposta formal sobre qui dels dos pronunciaria ab mes brevetat lo nom de tres arbres distins. Lo francés fou lo primer.

Lo COLERA de debó, fent preparatius per venirsen a Europa.

La POR burlantse de la gent, mentres lo COLERA dorm.

Cosas de la semana passada.

Asficsiats pe'ls perfums.

Reventats pe'l laudano.

Borratxo de Rom.

Cremat de sofra a l's peus.

A fora com a fora... lo que conté es fuéir del COLERA.

La fábrega recomanada com altre dels preservatius

L. L. L.

y ab aquella veu nasal y entonament propis del seu idioma digué: *l' olivier, le figuier, le grenadier*.

Lo català, esclatant lo riure y veient l' apostu guanyada, respongué vivament: Om, pi, fatx, paga gabatx.

'Ls oyents declararen que l' import de la aposta quedaba á favor del català.

Agenollat un mariner devant un confessorari, ocurri 'l següent diàlech entre ell y 'l capellà.

CONFESSOR. ¿Hi ha mes de un any que no us heu confessat?

MARINER. Issa.

CONFESSOR. ¿Dos anys?

MARINER. Issa.

CONFESSOR. ¿Cuatre?

MARINER. Issa.

CONFESSOR. ¿Vint?

MARINER. Issa.

CONFESSOR. ¿Qué pot ser no os heu confessat may?

MARINER. Amarra.

Lo confessor, presumint que la confessió seria molt llarga, concebí la idea de deixar-lo allí plantat per penitencia.

CONFESSOR. Quedeuvos aquí de jenolls hasta que jo torni.

MARINER. ¿Qué tardará més de un quart á tornar?

CONFESSOR. Issa.

MARINER. ¿Un' hora?

CONFESSOR. Issa.

MARINER. ¿Dugas?

CONFESSOR. Issa.

MARINER. ¿Qué no tornarà?

CONFESSOR. Amarra.

Y anantsen cap á la sagristia, deixá al pecador com se sol dir ab un pam de nas y de jenolls á terra.

—¿Has pecat molt?

—Ja ho sabrà, pare.

—T' ho pregunto, perquè nosaltres usém d' un llen-guatje mes ó menos fort, segons sigui major ó menor la entitat de los pecats, aixís com los cassadors per fer salva no usen mes que pólvora, per un aucell, perdigons; y per un cap de cassa gros, carregan bala.

—Sent aixís, pare, ja pot carregar bala.

COSAS QUE 'S PRENEN.

Lo café.	La paciència.
Las criadas.	Lo xocolate.
Lo sol.	Los bitllets.
Lo rapé.	Las rabiadas.
Lo caldo.	

Y altres que direm quant nos vagui.

COSAS QUE S' AGAFAN.

Los gafets.	Los tontos.
Lo gat.	Los vicis.
L' estofat.	La por.
Los sarrells.	Lo cólera.
Las ratas.	

Y altres que dirém quant nos vagui.

CAMBIS QUE S' HAN FET EN LA URBANITAT AB MOTIU

DE LAS ACTUALS CIRCUNSTANCIAS.

ANTES.

—M' alegre molt de véurel bo.

—¿La familia bona?

—Tothom bo, ¿eh?

ARA.

—M' alegre molt de véurel viu.

—¿La familia viva?

—Tothom viu, ¿eh?

Y altres per l' estil.

¡Pare, pare, jo dech tenir lo cólera, porque tinc las unglas todas negras!

—¿A véurer? Ves, réntat las mans ab sabó y te curarás tot seguit, burro.

Escolti, si venia lo cólera, ¿qué podría pèndrer jo?

—Prengui un bitllet del ferro-carril.

¿Me sabria dir si s' encomana aixó que dihuen que corra?

—¿La por? si, senyor: no hi ha res que s' encomani més.

¿Veu? ¿Dihuen que no 's mor ningú? Antes de ahí 's va morir un manobre que vivia devant de casa.

—¿De veras?

—Y que lo combregà no hi va ser á temps. Va cáurer de una bastida y boranit y manobra.

¡Mare, mare, la senyora Antonia te vómits! ¡Ay pobres de nosaltres!

—¿Té vomits? Donchs que comensi á arreglar volqués y banobetas.

Abuy diu que s' ha mort un home al hospital, que es-taba negra, negra, negra!

—Jo ho crech. ¿Si ho era de naixensa!

—Si; ríguissen del cólera; ¡ja veurá qué li pot succehir si 'l agafa!

—Y á vosté, si 'l agafa sense riuressen, ¿que no li succehirá res?

Abuy llegint un diari, hem trobat las següents ratllas: «En el dia de ayer ocurrieron doscientas noventa y siete defunciones»

Era un diari del temps de la epidemia...

¡Quin chasco!

Aquet dematí ha caigut mort, tot verdós y sens figura de home... un arbre de la carretera de Saragossa. Estaba tot encarcerat.

Ja se vé: no 's havia volgut móurer del siti en tota sa vida...! ¡Fassin, fassin valentías!

Ahi vespre várem véurer que tenia molt fortas rampas la muralla de mar.

Dihuen que aquest dematí encara l' hi duraban.

Un teixidor sense feyna.—Veus, si aixó del cólera anaba bè, un hom se podria guanyar la vida fent de enterrador.

Un altre.—Noy, traute ho del cap. Hi ha una salut que fa fástich.

—Donchs te dich que si no ve, aurem de anar á captar.

—¿Qué hi faras? En res tenim sort.

SÍMILS.

¿En qué se sembla una rejolería á un sombrerer?

—En que fa teulas.

¿En qué se sembla una cu, na ben moblada á lo turbant del gran Turch?

—En que tè mitxa lluna.

¿En qué se sembla un zero á molts amichs?

—En que algunas vegadas serveixen de molt y altres de res.

¿En qué se sembla lo Papa á un escultor?

—En que fa sants.

¿En qué se semblan las llumaneras á las vinyas?

—En que tenen pampols.

¿En qué se sembla lo vi de Champagne á un barber?

—En que fa escuma.

Solucio de la charada anterior.

A las claras y á las foscas
ja se sap que en aquet lloch;
á tot ximplet ó badoch,
se l' hi diu un papamoscas.

Solució del geroglífich anterior.

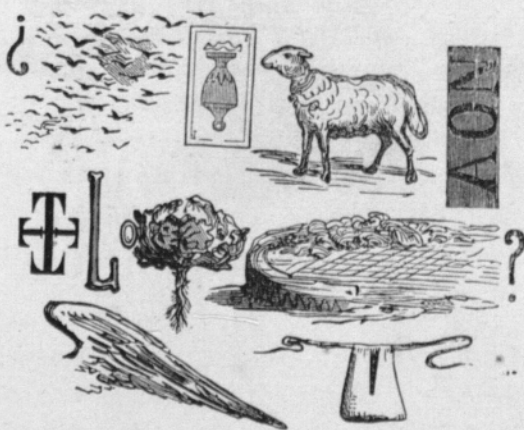
—¡No t' espantis! ¿Qué deya 'l geroglífich?...—
Tant gran y va á la font y trenca cantís.

¡¡Ah!!! 'm penzaba que també no parlez del cólera. (1).

CHARADA.

Ma primera se regala
Y sent re costa un tesoro
Quant per sants ó per amor
Sol adorná alguna sala;
Ma segona 's treu ab pala
D' hont se fa entre mitj de moltas...
No haurás de dar massa voltas
Si com jo crech ets vivot,
Perque si ara tens mon tot
Ja pots cantar las absoltas.

GEROGLÍFICH.

La solució 's darà en lo número que vé.

¡Ah! ¡escoltin!

La edició del número passat se va despatxar tota.

Los senyors suscriptors que per la por se 'n hagin anat á fora, poden escriurnos avisantnos ahont resideixen, y seguirán rebent sens falta UN TROS DE PAPER.

(1) Aixó s' ha de llegir ab lo to de l' Ignaci en lo Castell dels tres dragons.

Ara dissimulin.

E. R. — Casimiro Miralles.